

Planeringsstrategi

för Aneby kommun 2024-2028

ANEBY
KOMMUN

Innehåll

Innehåll.....	2
1. Vad är en översiktsplan?.....	3
2. Vad är en planeringsstrategi?.....	3
2. Aneby kommuns översiktsplan – ett gott liv i en hållbar och växande kommun	4
Visionen	4
Fem målområden.....	4
3. Ändrade planeringsförutsättningar	5
Länsstyrelsens underlag om statliga och mellankommunala intressen med betydelse för översiktsplanens aktualitet.....	5
Ny lagstiftning.....	5
Statliga och mellankommunala intressen	6
Mellankommunala frågor	6
4. Översiktsplanens aktualitet	7
5. Kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering.....	7
Rutin för framtagande av planeringsstrategi	7
Mer av en rullande översiktsplanering – tidplan.....	8
Fortsatta utredningar.....	8
6. Bilagor	8

Aneby kommun 2023-24

Michael Wirestam
sambällsbyggnadschef

Sonja Michanek
Planarkitekt

Omslagsbild: Berndt Dahnsen

Planeringsstrategi för Aneby kommun
Antagen av kommunfullmäktige 2024-02-26 § 22
Dnr KS 2023/281

1. Vad är en översiktsplan?

Alla kommuner i Sverige har bestämmanderätt över markanvändningen, så kallat planmonopol. Detta innebär i praktiken att kommunen genom översiktsplan, detaljplaner och bygglov styr hur mark och vatten i kommunen ska användas och utvecklas.

Varje kommun ska enligt Plan- och bygglagen (PBL) ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Planen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Tyngdpunkten ligger därmed på användningen av mark- och vattenområden och väger olika allmänna intressen mot varandra.

Översiktsplanen har en viktig roll som måldokument och vägvisare mot en hållbar framtid och ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. I översiktsplanen skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar samhällsstruktur som inte enbart ger miljömässig nytta utan också sociala och ekonomiska fördelar.

2. Vad är en planeringsstrategi?

För att översiktsplanen ska kunna fungera som ett verktyg för politiken måste planen vara aktuell. Kommunfullmäktige ska därför ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar i en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Kommunen ska också redovisa hur översiktsplaneringen ska drivas vidare.

Processen kring planeringsstrategin innebär inte krav på ett samrådsskede eller att strategin ska bedömas gentemot miljöaspekter enligt miljöbalken. Eftersom strategin enbart förhåller sig till gällande översiktsplan, så har den bedömningen redan gjorts vid framtagandet av översiktsplanen. De formella kraven på planeringsstrategins innehåll är av begränsad omfattning vilket möjliggör att strategin kan hållas kortfattad.

Planeringsstrategin ska finnas tillgänglig på kommunens webbplats och skickas tillsammans med protokollsutdraget med beslutet till vissa aktörer.

2. Aneby kommuns översiktsplan – ett gott liv i en hållbar och växande kommun

Den 26 september 2022 beslutade kommunfullmäktige i Aneby kommun att anta en ny översiktsplan. Översiktsplanen är helt digital. I den digitala översiktsplanen kan texten läsas tillsammans med kartor och illustrationer och läsaren kan navigera mellan planens olika delar genom att klicka på flikarna högst upp.

Översiktsplanen tillsammans med den strategiska planen är de två huvudsakliga styrande dokumenten i Aneby kommun. För en samlad helhetsbild över kommunen och dess olika områden berör översiktsplanen vissa områden som sträcker sig utanför mark- och vattenanvändning.

Visionen

Visionen ”ett gott liv i en hållbar och växande kommun” förutsätter ett samhälle med långsiktig hållbarhet från ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv. Hållbarhet handlar om en sund livsmiljö för människor och natur där miljö- och klimatfrågor står i fokus. Hållbarhet handlar också om möjlighet för människor att ha balans i livet utifrån god hälsa, meningsfullt arbete och en aktiv och meningsfull fritid med ett rikt kulturliv.

De grundläggande förutsättningarna för tillväxt handlar om att alla medborgare har tillgång till arbete och sysselsättning, boende, utbildning och trygg välfärd genom hela livet. Det innefattar också att skapa förutsättningar för ett gynnsamt företagsklimat. För att kommunen ska växa på ett hållbart sätt behövs ett nära samarbete mellan offentlig verksamhet, ideell sektor, näringsliv och enskilda kommuninvånare.

Kommunen vill tillvarata den styrka och nyttja de möjligheter som en liten kommun ger som närhet mellan invånarna och kommunen. Kommunens värdeord är öppenhet, utveckling och ansvar.

Fem målområden

Översiktsplanen har en vision och fem målområden som har identifierats som nycklar för att uppnå kommunens framtidsvision;

- Boenden för hela livet
- Ett starkt näringsliv
- Effektiva kommunikationer
- Ett gott värdskap
- Växande hållbarhet

Översiktsplanen i sin helhet finns tillgänglig här;

<https://karta.itsam.se/aneby/oversiktsplan/antagande/>

3. Ändrade planeringsförutsättningar

Under granskningstiden av översiktsplanen ska länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion. Länsstyrelsen lämnade sitt granskningsyttrande över kommunens gällande översiktsplan den 29 augusti 2022. Länsstyrelsen konstaterade att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken behandlas på ett tillfredsställande sätt, att miljökvalitetsnormerna för luft och vatten behandlas på ett tillfredsställande sätt och att de redovisade LIS-områdena är förenliga med 7 kap. 18 e § miljöbalken. Länsstyrelsen konstaterade också att översiktsplanen inte innehåller förslag som föranleder länsstyrelsen att ställa särskilda krav på mellankommunal samordning.

Länsstyrelsens underlag om statliga och mellankommunala intressen med betydelse för översiktsplanens aktualitet

Länsstyrelsen lämnade den 22 augusti 2022 underlag för Aneby kommuns planeringsstrategi. Eftersom den nya översiktsplanen ännu inte var antagen utgick detta underlag från då gällande plan. Aneby kommun har utifrån detta, i arbetet med planeringsstrategin, begärt ett förnyat underlag från länsstyrelsen, om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län lämnade den 17 oktober 2023 underlag för Aneby kommuns planeringsstrategi. Länsstyrelsens bedömning är att granskningsyttrandet över kommunens översiktsplan fortfarande är aktuellt.

Nedan redovisas sammanfattat lagstiftning samt underlag gällande statliga och mellankommunala frågor som tillkommit sedan kommunens gällande översiktsplan antogs. Länsstyrelsens underlag i sin helhet finns som bilaga till planeringsstrategin.

Ny lagstiftning

- I oktober 2022 trädde ändringar i lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar i kraft. Dessa innebär bland annat att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Statliga och mellankommunala intressen

- Riksintressen 3 kap. MB Trafikverket har gjort en översyn av riksintressen för kommunikation och fattade den 26 september 2022 ett nytt beslut.

Mellankommunala frågor

- Länsstyrelsen publicerar årligen en bostadsmarknadsanalys för länet. Den senaste utkom i maj 2023. Aneby kommuns riktlinjer för bostadsförsörjning antogs av kommunfullmäktige den 26 september 2016. Det är därför angeläget att ta fram och anta nya riktlinjer som kan användas som planeringsunderlag i kommande översiktsplanarbete.
- Länsstyrelsen har tagit fram ett nytt underlag om klimatpåverkan på förorenade områden och miljöfarlig verksamhet. I underlaget matchas riskområden för översvämning, ras, skred och erosion mot objekt för förorenade områden och miljöfarlig verksamhet. Underlaget visar var klimatpåverkan kan orsaka spridning av föroreningar eller skador på miljöfarlig verksamhet.
- Nya skyfallskarteringar har tagits fram för tätorter i länet. Underlaget visar riskområden för översvämning till följd av skyfall och kan användas vid exempelvis detalj- och översiktsplanering, dagvatten- och vattentjänstplaner.
- En yttemperaturskartering är gjord för Jönköpings län. Den visar medelvärde av markytans temperatur under perioden juni till augusti 2017-2022.
- Boverket har publicerat en ny vägledning om riskhantering i planering och byggande. Vägledningen riktar sig till kommuner och regioner.
- Statens geotekniska institut, SGI, har tagit fram en ny vägledning om geoteknisk säkerhet i kommunal planering.

4. Översiktsplanens aktualitet

Utifrån innehållskraven i PBL 3 kap. bedöms gällande översiktsplan vara aktuell. Gällande översiktsplan antogs i slutet av föregående mandatperiod, vid dåvarande kommunfullmäktiges sista sammanträde i september 2022. Kommunens bedömning är också att planen inte har medfört någon betydande miljöpåverkan.

Bedömningen om aktualiteten görs utifrån att översiktsplanen fastställdes ifjol, under hösten 2022, samt utifrån länsstyrelsens underlag den 17 oktober 2023, där länsstyrelsen konstaterar att deras granskningsyttrande fortfarande är aktuellt. Länsstyrelsen pekar på förändrad lagstiftning när det kommer till kommunens bostadsförsörjningsansvar, och att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning antogs 2016, varför det är angeläget att ta fram och anta nya riktlinjer som kan användas som planeringsunderlag i kommande översiktsplanarbete. Aneby kommun har också uppmärksammat behovet av en ny bostadsförsörjningsplan som en del i det fortsatta översiktsplanarbetet.

5. Kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering

Aneby kommuns översiktsplan ”ett gott liv i en hållbar och växande kommun” antogs av kommunfullmäktige 26 september 2022. Det var nästan tio år efter föregående översiktsplan, ”ett gott liv i en hållbar kommun”, som antogs av kommunfullmäktige 25 februari 2013.

I gällande översiktsplan anges följande viljeriktningar kring den fortsatta planeringen;

- Översiktsplanen är förankrad hos såväl den politiska som förvaltningsorganisationen.
- Översiktsplanen används som ett strategiskt verktyg för att uppnå önskad hållbar och positiv samhällsutveckling.
- Fortsatt arbete med översiktlig planering samt arbete med framtagande och revidering av strategiska dokument ska genomföras för att uppfylla översiktsplanens intentioner.

Rutin för framtagande av planeringsstrategi

Planeringsstrategin ska i fortsättningen arbetas fram efter varje ordinarie val, under den kommande hösten. Det innebär att översiktsplanen utvärderas tidigt under mandatperioden och att ett kontinuerligt uppföljningsarbete av denna sker. Samhällsbyggnadsavdelningen ansvarar för arbetet med planeringsstrategin.

Mer av en rullande översiktsplanering – tidplan

Att arbeta fram en ny kommunövergripande översiktsplan är ett stort och krävande arbete. Bedömningen är att möjligheterna till en rullande översiktsplanering i kommunen nu är betydligt mer gynnsamt med en helt digital översiktsplan. Behov av förändringar och ändrade planeringsförutsättningar kan löpande arbetas in i en lokal arbetsversion av översiktsplanen vilken kan tas fram som ett samrådsförslag vid lämplig tidpunkt. Länsstyrelsens uppdrag att lämna underlag till kommunen om statliga och mellankommunala intressen underlättar också arbetet. Det ger förutsättningar för aktuella underlag och att dessa kan inarbetas i kommunens översiktliga planering. Aneby kommuns ambition är fastställande av en ny översiktsplan i kommunfullmäktige under nästkommande mandatperiod, alltså under åren 2027-30.

Fortsatta utredningar

Fortsatt planering som är särskilt relevant för en aktuell översiktsplanering;

- Avfallsplan (arbete påbörjat tillsammans med Eksjö och Nässjö kommuner under 2023)
- Bostadsförsörjningsplan
- Energiplan (arbete påbörjat genom regionala projektet EFFEKT)
- Grönstrukturplan (arbete pågår)
- Kulturmiljöinventering
- Lågpunktskartering för mindre tätorter
- Markanvändningsplan för verksamheter
- Naturvårdsplan
- Återplanteringsplan för grönstruktur i tätorterna

6. Bilagor

- Länsstyrelsen i Jönköpings läns granskningsyttrande över Aneby kommuns översiktsplan, 2022-08-29
- Länsstyrelsen i Jönköpings läns underlag för Aneby kommuns planeringsstrategi, 2023-10-17
- Kommunfullmäktiges beslut om antagande av planeringsstrategi för Aneby kommun, 2024-02-26 § 22